

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної та
навчальної роботи

 А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалавра**
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **053 «Психологія»**
(код і назва спеціальності)

**Полтава
2024 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія лідерства» для студентів спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Практична психологія», 2022 року.

Розробник: Тесленко М.М. доцент кафедри психології та педагогіки, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньої програми Євгенія ХОМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «17» серпня 2024 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Вікторія ШЕВЧУК

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС –4	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	вибіркова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
		Семестр
		5-й
		Лекції
Індивідуальне завдання –не передбачено	Ступінь вищої освіти бакалавр	20 год.
		Практичні, семінарські
		22 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		78 год.
		Індивідуальна робота:
		-
	Вид контролю: диф.залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42/78

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни формування у студентів системи знань і професійних компетенцій в галузі фундаментальних досліджень, прикладних розробок і практики психології лідерства, розуміння розвитку сучасного лідерства та його різновидів й запобігання краху лідера.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Навички міжособистісної взаємодії.

Здатність працювати в команді.

Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Попередньо опановані дисципліни: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Психологія міжособистісних взаємин»

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими вміннями й навичками:

1. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців.
2. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
3. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
4. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
5. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
6. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
7. Пропонувати власні способи вирішення творчих завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати рішення щодо їх розв'язання.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.	Високий, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в

			Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

			розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Психологія лідерства» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;
диф.залік.

7. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЇ ЛІДЕРСТВА

Тема 1. Введення в психологію лідерства

Введення в навчальну дисципліну: мета, завдання, предмет і основний зміст дисципліни, її місце і роль в системі підготовки фахівця; побудова і послідовність навчання з дисципліни; звітність з дисципліни; рекомендації по самостійній роботі. Трактуювання лідерства в зарубіжній та вітчизняній літературі. Класифікація типів лідерства. Диференціація понять «керівництво», «менеджмент», «лідер».

Теорія рис, поведінкові теорії лідерства, ситуативні теорії лідерства, теорії функціонального лідерства, ціннісні теорії лідерства, теорії лідерства служіння, емоційне лідерство, харизматичне лідерство, теорія трансакційного та трансформаційного лідерства.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Лідер як особистість

Особистісні характеристики лідера. Цінності, установки, характер, локус контролю. Теорія інтерперсональної орієнтації В. Шутца. Індикатор типів Майерс–Бріггс (Myers–Briggs Type Indicators – MBTI). Схильність до ризику. Потреби лідера: потреба в участі, потреба в контролі, потреба у співчутті.

Сутність понять «інтелект», «мислення», «пізнання». Інтелект лідера. Види інтелекту за класифікацією Ховарда Гарднера. Емоційний інтелект як стратегічний важіль лідерства. Самооцінка як основа емоційного інтелекту. Емпатія і толерантність як ключові характеристики сучасного лідера.

Ідеологія лідера

Практичне заняття № 2

Тема 3. Імідж лідера керівника. Крах лідерства

Імідж керівника-лідера. Складові (зовнішні та внутрішні) іміджу лідера-керівника. Ознаки лідера за Еріком Хелманом. Організаційна обдарованість: саморозвиток, самоуправління, самоконтроль та саморегуляція. Крах лідерства. Влада і вплив як інструмент лідерства

Практичне заняття № 3

Тема 4. Самооцінка лідера

Механізми, що впливають на стабільність самооцінки. Концепція межі чутливості. Концепція саморозкриття. Базові аспекти самооцінки. Цінності. Ціннісні орієнтації. Інтерперсональна орієнтація. Потреба в участі. Потреба в контролі. Потреба у співчутті. Інтелект лідера. Стиль пізнання. Збирання інформації. Емоційний інтелект лідера. Мистецтво ведення змін.

Практичне заняття № 4

Тема 5. Жіноче лідерство

Проблема гендерних відмінностей. Гендерна ідеологія. Формування гендерної психології лідерства. Статева стратифікація. Проблема гендерних відмінностей. Історія вивчення статевих відмінностей в психології. Формування гендерної психології лідерства. Жіноче лідерство у ділових групах. Лідерство в подружніх парах.

Практичне заняття № 5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ ЛІДЕРСТВА

Тема 6. Формування команди в організації та управління колективом

Тимбілдинг: поняття, історія становлення, концепції тимбілдингу, завдання тимбілдингу. передумови тимбілдингу. тимбілдинг-галузь та її основні драйвери. Роль лідера у функціонуванні колективу. Основні ознаки колективу. Стадії зрілості колективу. Фактори ефективності та дезорганізації діяльності колективу.

Практичне заняття № 6

Тема 7. Взаємовідносини особистості і групи в системах управління. Формування ефективних команд.

Основні компоненти, принципи та інструменти тимбілдингу. Принципи проектування ефективних організацій. Ефективність роботи групи. Фактори, що впливають на ефективність роботи групи. Особливості взаємодії в групі. Детермінація поведінки людини в організації. Типи співробітників.

Особливості взаємодії людей в групі. Феномени групової життєдіяльності: феномен соціальної фасилітації або інгібіції, феномен соціальних лінощів, феномен деіндивідуалізації, феномен групової поляризації, феномен впливу меншини.

Практичне заняття № 7

Тема 8. Управління і соціально-психологічний клімат в колективі

Соціально-психологічний клімат. Особливості взаємодії людей в групі. Властивість зараження. Навіювання. Наслідування. Змагання. Наказ. Навіювання. Участь. Емпатія. Ефект «ореолу». Ефект «послідовності». Феномени групової життєдіяльності. Феномен соціальної фасилітації або інгібіції. Феномен соціальних лінощів. Феномен деіндивідуалізації. Формування конфліктологічної компетентності лідера. Мистецтво ведення змін.

Практичне заняття № 8

Тема 9. Комунікативна компетентність лідера

Лідерство та ефективна комунікація. Комунікація: складові, фактори впливу та загальні принципи. Типи комунікативних бар'єрів. Універсальні принципи ефективної комунікації. Лідер та мистецтво ведення переговорів. Взаємодія із засобами масової інформації.

Практичне заняття № 9

Тема 10. Стрес як джерело енергії для лідера

Ознаки та наслідки стресу. Вигорання на роботі. Фактори управління стресом залежно від типу стресора. Особисті стратегії подолання та протидії стресу. Джерела психологічної стійкості. Стратегії адаптації. Конфлікт. Конструктивні та деструктивні функції конфлікту. Основні етапи виникнення і розвитку конфліктів. Механізми управління конфліктами та стресами в команді.

Практичне заняття № 10-11

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль № 1. Загальні засади психології лідерства						
Тема 1. Введення в психологію лідерства	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Лідер як особистість	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Імідж лідера керівника. Крах лідерства	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Самооцінка лідера	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Жіноче лідерство	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	-	-	40
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психології лідерства						
Тема 6. Формування команди в організації та управління колективом	12	2	2	-		8
Тема 7. Взаємовідносини особистості і групи в системах управління. Формування ефективних команд	12	2	2	-		8
Тема 8. Управління і соціально-психологічний клімат в колективі	12	2	2	-		8
Тема 9. Комунікативна компетентність лідера	12	2	2	-		8
Тема 10. Стрес як джерело енергії для лідера	12	2	4	-		6
Разом за змістовим модулем 2	60	10	12	-	-	38
Усього годин	120	20	22	-	-	78

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені.	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Введення в психологію лідерства Трактування лідерства в зарубіжній та вітчизняній літературі Класифікація типів лідерства Диференціація понять «керівництво», «менеджмент», «лідер» Наукові концепції психології лідерства	2
2	Лідер як особистість Особистісні характеристики лідера Індикатор типів Майєрс–Бріггс (Myers–Briggs Type Indicators – MBTI) Ідеологія лідера	2
3	Імідж лідера керівника. Крах лідерства Імідж керівника-лідера Крах лідерства Влада і вплив як інструмент лідерства	2
4	Самооцінка лідера Базові аспекти самооцінки	2

	Інтелект лідера Мистецтво ведення змін	
5	Жіноче лідерство Статева стратифікація. Проблема гендерних відмінностей Історія вивчення статевих відмінностей в психології. Формування гендерної психології лідерства Жіноче лідерство у ділових групах Лідерство в подружніх парах	2
6	Формування команди в організації та управління колективом Основні ознаки колективу Стадії зрілості колективу Фактори ефективності та дезорганізації діяльності колективу Роль лідера у функціонуванні колективу	2
7	Взаємовідносини особистості і групи в системах управління. Формування ефективних команд Принципи проектування ефективних організацій. Ефективність роботи групи. Фактори, що впливають на ефективність роботи групи. Тимбілдинг: історія становлення, завдання, тип. Основні інструменти тимбілдингу. Особливості взаємодії в групі Детермінація поведінки людини в організації. Типи співробітників	2
8	Управління і соціально-психологічний клімат в колективі Особливості взаємодії людей в групі Феномени групової життєдіяльності Соціально-психологічний клімат Формування конфліктологічної компетентності лідера	2
9	Комунікативна компетентність лідера Комунікація як компетенція керівника Загальні чинники невдачі, неефективної комунікації. Комунікативні бар'єри Засоби ефективної комунікації. Публічний виступ Міжособистісні відносини у групах. Передконфлікти і причини конфліктів. Корекція міжособистісних та групових конфліктів в управлінському процесі.	2
10-11	Стрес як джерело енергії для лідера Переживання стресу Управління стресом Особисті стратегії подолання та протидії стресу	4
	Усього	22

11. Перелік питань для лабораторних робіт

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені.	0

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури,

- рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
 - відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
 - підготовка до складання заліку за запитаннями.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Введення в психологію лідерства</i> Теорія рис, поведінкові теорії лідерства, ситуативні теорії лідерства, теорії функціонального лідерства, ціннісні теорії лідерства, теорії лідерства служіння, емоційне лідерство, харизматичне лідерство, теорія трансакційного та трансформаційного лідерства	8
2.	<i>Лідер як особистість</i> Сутність понять «інтелект», «мислення», «пізнання». Інтелект лідера. Види інтелекту за класифікацією Ховарда Гарднера. Емоційний інтелект як стратегічний важіль лідерства. Самооцінка як основа емоційного інтелекту. Емпатія і толерантність як ключові характеристики сучасного лідера.	8
3.	<i>Імідж лідера керівника. Крах лідерства</i> Організаційна обдарованість: саморозвиток, самоуправління, самоконтроль та саморегуляція. Крах лідерства. Влада і вплив як інструмент лідерства	8
4.	<i>Самооцінка лідера</i> Інтерперсональна орієнтація. Потреба в участі. Потреба в контролі. Потреба у співчутті. Інтелект лідера. Стиль пізнання. Збирання інформації. Емоційний інтелект лідера. Мистецтво ведення змін.	8
5.	<i>Жіноче лідерство</i> Історія вивчення статевих відмінностей в психології. Формування гендерної психології лідерства. Жіноче лідерство у ділових групах. Лідерство в подружніх парах.	8
6.	<i>Формування команди в організації та управління колективом</i> Роль лідера у функціонуванні колективу. Основні ознаки колективу. Стадії зрілості колективу. Фактори ефективності та дезорганізації діяльності колективу.	8
7.	<i>Взаємовідносини особистості і групи в системах управління. Формування ефективних команд.</i> Особливості взаємодії людей в групі. Феномени групової життєдіяльності: феномен соціальної фасилітації або інгібіції, феномен соціальних лінощів, феномен деіндивідуалізації, феномен групової поляризації, феномен впливу меншини.	8
8.	<i>Управління і соціально-психологічний клімат в колективі</i> Ефект «послідовності». Феномени групової життєдіяльності. Феномен соціальної фасилітації або інгібіції. Феномен соціальних лінощів. Феномен деіндивідуалізації. Формування конфліктологічної компетентності лідера. Мистецтво ведення змін.	8
9.	<i>Комунікативна компетентність лідера</i> Універсальні принципи ефективної комунікації. Лідер та мистецтво ведення переговорів. Взаємодія із засобами масової інформації.	8
10.	<i>Стрес як джерело енергії для лідера</i> Стратегії адаптації. Конфлікт. Конструктивні та деструктивні функції конфлікту. Основні етапи виникнення і розвитку конфліктів. Механізми управління конфліктами та стресами в команді.	6

	Усього	78
--	---------------	-----------

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; лабораторні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, науково-дослідна робота студентів); виробничі практики.

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний)
письмовий контроль (письмовий фронтальний); метод самоконтролю.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференціального заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

[illegible]

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни «Психологія лідерства» за видами робіт

<i>Види робіт/контролю</i>	<i>Перелік тем</i>									
	<i>Тема 1</i>	<i>Тема 2</i>	<i>Тема 3</i>	<i>Тема 4</i>	<i>Тема 5.</i>	<i>Тема 6.</i>	<i>Тема 7.</i>	<i>Тема 8.</i>	<i>Тема 9.</i>	<i>Тема 10.</i>
	<i>Практичне заняття</i>									
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10 11</i>
<i>Опитування</i>	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
<i>Виконання практичної роботи</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Виконання завдань самостійної роботи</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Всього за темами</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>
<i>Диф.залік</i>	<i>30</i>									
<i>Всього за</i>	<i>100</i>									

*В Таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
3-2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
2-1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано практичне завдання в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано практичне завдання із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичне завдання або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 – задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного	

	складання	2 – незадовільно
0-34	Ф – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді диф.заліку 70 балів відведено на поточний контроль, а 30 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

– робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диф.залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. **Тесленко М.М.** Курс лекцій з дисципліни «**Психологія лідерства**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 75 с.
2. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни «**Психологія лідерства**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 13 с.
3. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «**Психологія лідерства**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 13 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Буняк Н. М. Самоменеджмент : конспект лекцій. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2020. 116 с.
2. Кононець М. О. Психологія лідерства : навчальний посібник / за заг. ред. О. В. Винославської. К. : КВІЦ, 2020. 252 с.
3. Ложкін Г. В. Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навчальний посібник – К. : Професіонал, 2007. – 416 с.
4. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с.
5. Психологічні особливості лідерської обдарованості: концепції, діагностика, тренінги : монографія / А.В. Мітлош, В.О. Моляко, В.С. Бажанюк, В.В. Камишин // – Київ : [Інститут обдарованої дитини], 2014. – 290 с.
6. Психологія управлінської діяльності лідера: навчальний посібник / Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. – Харків, 2017 р. – 100 с.

7. Слесик К. М. Виховання лідерів. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 128 с.
8. Суслова О. В. Жіноче лідерство. – У.: ВАТ "Патент", 1997.

Допоміжна

1. Антонюк, О. Позитивна психологія як важлива складова освітнього лідерства. Свідомісвєре жандуєуюсуре. 2022. № 4, 121–130.
2. Карпілянська, М. Дослідження лідерства в роботах українських науковців. Організаційна психологія. Економічна психологія, № 4 (30) / 2023. 84-95.
3. Ключко, А. О. (2021). Лідерство як модель ефективного управління освітньою організацією. У В. Р. Міляєва (Ред.), Освітнє лідерство: від теорії до практики: монографія (сс. 47–59). Київський університет імені Бориса Грінченка. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659>
4. Комарова К. В., Коляда С. П. Лідерство: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Дніпро, 2017. 430 с.
5. Підлісна Т. В. Сучасні підходи до розвитку лідерства в органах публічної влади. Право та державне управління : збірник наукових праць / [за ред. О. В. Покатаєвої]. – Запоріжжя : КПУ, 2021. –№ 2. – С. 158-164.
6. Тесленко М.М. Кашперський Є.В. Особливості лідерських якостей студентів-психологів із різною самооцінкою. Психологія і особистість. 2022. №2. С. 131–142.
7. Чорна Т. В. Зміст наукової дефініції «команда»: вітчизняний та зарубіжний підходи // Програма і матеріали Науково-практичної конференції «Особистість у просторі проблем ХХІ століття». Київ : ПП «Дірект Лайн», 2021. С. 91–93. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/20942>.
8. Nautala TM (2006) The relationship between personality 651 and transformational leadership. J Manag Dev 652 25(8):777–794

Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу «Психологія лідерства» на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=4597>
2. <https://lib.nupp.edu.ua/index> - сайт бібліотеки Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
4. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
5. Інститут лідерства та управління Українського католицького університету. URL: <https://ilm.in.ua>
6. Українська академія лідерства. URL: <https://www.facebook.com/ualeadershipacademy>
7. Школа лідерства. URL: <http://leader-school.com>